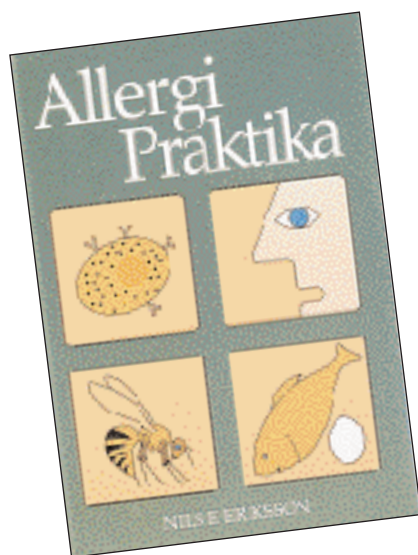

Allergipraktika för tabellvänner

Nils E. Eriksson. **Allergipraktika.** 130 sidor. Lund: Tika Läkemedel AB, 1997. Pris ca 150 kr exkl moms. ISBN 91-86056-39-5.

Recensent: Tony Foucard, docent och överläkare, Akademiska barnsjukhuset, Uppsala.

Författaren är i allergologkretsar välkänd för sin verskonst och sitt stora intresse för att systematisera sina kliniska observationer som vuxenallergolog i sydvästra Sverige. Detta intresse har under årens lopp givit många intressanta sammanställningar av kliniska material och flödesschema med förslag till handläggning av olika allergiska sjukdomar. I denna lilla »Allergipraktika» delar han med sig av sin stora erfarenhet.

Merparten av innehållet är tabeller

Boken innehåller endast ca 20 textsidor men hela 84 sidor med tabeller och flödesdiagram fördelade på tio kapitel där författaren i tur och ordning går igenom de allergiska sjukdomarna. Mycket av den information som ges är svår att finna på annat håll. Exempelvis får läsaren en allergisk parlör, så att man på 24 olika språk kan benämna 94 olika födoämnen som kan orsaka överkänslig-

hetsreaktioner och på 37 olika språk säga »Jag är allergisk mot».

I andra tabeller får läsaren mer handfasta råd om t ex hur mycket salva som går åt vid eksembehandling, hur man mäter PEF respektive gör reversibilitetstest och vad man kan göra för att inte bli stungen av bin och getingar.

Primärvårdsläkaren tänkt målgrupp

Som läsare undrar man dock för vem boken är skriven. Enligt förordet vänder sig boken i första hand till primärvårdsläkaren. Det framgår inte om den är tänkt som ett komplement för den kunnige primärvårdsläkaren eller ett hjälpmedel för den mindre kunnige.

I det senare fallet innebär det risk för fel signal att till läsaren på 4,5 sidor ges en förteckning över alla allergen som finns tillgängliga för in vitro-test för allergidiagnostik. Visserligen kompenserar det av flödesschema för kostnadseffektiv allergidiagnostik, men risken för ett överutnyttjande av allergidiagnostiken är nog ändå påtaglig. Det hade också varit lämpligt att informera om att flertalet tillgängliga allergenextrakt inte är standardiserade och av mycket varierande kvalitet.

Viss detaljkritik

Ett invändningsfritt flödesschema som täcker den stora normala variationen i sjukdomspanoramat och vårdkedjans kvalitet är svårt att åstadkomma. Enligt flödesschemat för allergidiagnostik vid rinokonjunktivit rekommenderas t ex vid svag misstanke om allergi men positiv screening (Phadiatop) att patienten ska remitteras till allergimottagning. Jag tror inte att flertalet primärvårdsläkare håller med om detta. Eftersom Phadiatop endast innehåller vanliga luftburna allergen tror jag att primärvårdsläkaren efterfrågar sådana allergen i patientens vardagsmiljö och om sådana inte finns kommer endast symtomatisk behandling att ges.

I figuren för behandling av akut urtikaria rekommenderas vid måttliga symptom uppföljning med antihistamin i adekvat dos en till tre veckor efter den akuta behandlingen. Flertalet episoder av akut urtikaria torde gå över betydligt snabbare. Liknande detaljkritik kan riktas även mot en del andra flödesscheman.

I tabellerna över t ex försämrande luftvägsirritanter och växter som ger besvär anges resultaten i procent, men det framgår inte hur många patienter som ingått i studien. I vissa fall anges att

siffrorna baseras på vuxna astmapatienter i Halmstad, men i flertalet andra tabeller finns ingen motsvarande uppgift. Ett barnperspektiv saknas i stort sett av naturliga skäl men i figur 3:3 inkluderas även resultat på barn. I figurtexten anges positiva pricktest hos atopiska barn och vuxna i Sverige, men den höga andelen kvalsterpositiva barn gör att man misstänker att den undersökta populationen hör hemma på västkusten, där kvalsterallergi är betydligt vanligare än i nordligare delar av vårt land.

Blandning av klokskap och kuriosa

Sammanfattningsvis innehåller boken mycken klokskap och erfarenhet, men den är väl heterogen med kuriosa blandad med basal information. Den skulle ha mått bra av en ytterligare översyn samt viss uppstramning. Med kritisk bedömning av de generaliseringar som finns kan boken dock användas som en praktika och inte minst när man vill ha uppslag till bilder för att informera om allergisjukdomar och deras diagnostik i olika sammanhang. •

Efterlängtd bok om populär smärtlindring vid förlossning

Christer Carlsson, Lilleba Anckers. **Akupunktur och TENS inom obstetrik.** 215 sidor. Lund: Studentlitteratur 1997. Pris 230 kr. ISBN 91-44-61551-5.

Recensenter: Nina Olofsson, med dr och avdelningsläkare, specialist i smärtlindring, anestesi- och intensivvård, Karolinska sjukhuset, Stockholm. Helene Hallström, leg sjukgymnast och ansvarig för sensorisk stimulering, smärtsektionen, Karolinska sjukhuset, Stockholm.

Denna efterlängtd lärobok på svenska som handlar om akupunktur och TENS (transkutan elektrisk nervstimulering) inom obstetrik är den första nordiska läroboken i detta ämne.

Dessa två icke-farmakologiska me-